

PS-1.431.5.7.2026.DK

Protokół

kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Starostwie Powiatowym w Sławnie
w dniach 7-8 kwietnia 2026 roku

I. Informacje ogólne.

Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4 70-502 Szczecin
Adres jednostki kontrolowanej	Starostwo Powiatowe w Sławnie ul. Stefanii Sempołowskiej 2A, 76-100 Sławno
Osoba kierująca jednostką kontrolowaną w okresie objętym kontrolą i na dzień kontroli	Pan Wojciech Wiśniowski - Starosta sławieński
Zakres kontroli	Sposób realizacji zadań własnych powiatu oraz zadania z zakresu administracji rządowej określonych ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673), a w szczególności zagadnienia dotyczące: 1) zabezpieczenia w budżecie powiatu środków finansowych na realizację zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz z Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Domowej na lata 2024-2030, 2) opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, 3) opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym,

	<p>4) zapewnienia osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia lub ośrodkach interwencji kryzysowej,</p> <p>5) opracowania i realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,</p> <p>6) opracowania i realizacji programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,</p> <p>7) wydawania zaświadczeń o ukończeniu programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych,</p> <p>8) realizacji zadań określonych w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,</p> <p>9) realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych pismem z dnia 8.03.2024 r.</p>
Okres objęty kontrolą	Od dnia 1.01.2025 r. do dnia kontroli, a opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej kontrolowane były również za rok 2024.
Termin kontroli	7-8 kwietnia 2026 r.
Kontrolujący	Dorota Kowalska – główny specjalista - legitymacja służbowa Nr 3/2026 - osoba kierująca zespołem, Aneta Łątka – starszy inspektor wojewódzki - legitymacja służbowa Nr 2/2026
Upoważnienie do kontroli	Nr 29/2025 z dnia 13 marca 2026 roku
Podstawa prawna do przeprowadzenia kontroli	– art. 7 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej

	– rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej
Osoby udzielające wyjaśnień	Pani Małgorzata Maciuk-Radawiec - Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie
Podstawy dokonanych w trakcie kontroli ustaleń	Informacje przekazane przez dyrektora PCPR w Sławnie, analiza dokumentacji dotyczącej działań powiatu na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz analiza dokumentacji dotyczącej realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych
Skróty użyte w protokole	PCPR, Centrum – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie RPPPD, Program – Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 Poradnia – Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sławnie

II. Ustalenia kontroli.

W powiecie sławieńskim jednostką realizującą zadania określone w art. 6 ust. 4 pkt 2, 3 i 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie.

1. Zabezpieczenie w budżecie powiatu środków finansowych na realizację zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

W okresie objętym kontrolą powiat sławieński zapewnił na realizację zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w 2025 r. – 132 112,40 zł – środki finansowe

zostały przeznaczone m.in. na poradnictwo prawne, wsparcie osób doznających przemocy oraz działania profilaktyczne.

Wszystkie wskazane powyżej działania są udokumentowane w karcie kontroli nr 1

2. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

W okresie objętym kontrolą w powiecie sławieńskim obowiązywał „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Sławieńskim na lata 2023-2027” przyjęty Uchwałą Rady Powiatu w Sławnie nr XXXIX/337/23 z dnia 7 czerwca 2023 r. Program zawiera niepełną diagnozę zjawiska przemocy, określa zasoby, jakimi dysponuje powiat, wyznacza główne działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą oraz zagrożonych wystąpieniem tego zjawiska, określa sposoby ochrony osób doznających przemocy, terminy realizacji zadań oraz podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań.

Pouczono o konieczności poszerzenia diagnozy zjawiska przemocy na terenie powiatu, tj. zawarcia w diagnozie obszarów związanych z funkcjonowaniem adresatów powiatowego programu m.in. osób z niepełnosprawnością, seniorów, dzieci i młodzieży w aspekcie przemocy rówieśniczej.

Realizacja powiatowego programu przedstawia się następująco:

lp.	zadanie określone w programie	informacja o realizacji lub przyczyny braku realizacji
1.	Działania profilaktyczne zapobiegające działaniom demoralizującym	- w placówkach oświatowych wprowadzono standardy ochrony małoletnich;

lp.	zadanie określone w programie	informacja o realizacji lub przyczyny braku realizacji
		<ul style="list-style-type: none"> - na lekcjach wychowawczych prowadzono działania edukacyjno-informacyjne na temat przeciwdziałania przemocy i profilaktyki uzależnień; - organizowano warsztaty „Jak radzić sobie z emocjami” oraz zajęcia na temat praw i obowiązków ucznia w kontekście przeciwdziałania agresji; - zapraszano specjalistów z Policji na pogadanki na temat zjawiska przemocy; - Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sławnie prowadziła zajęcia profilaktyczne; - do programu nauk przedmałżeńskich wprowadzono elementy edukacji na temat zjawiska przemocy domowej; - w powiecie sławieńskim rozpowszechniano informacje w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy m.in. poprzez umieszczenie ich na stronie internetowej PCPR;
2.	Pomoc i wsparcie osobom doznającym przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - w 2024 roku funkcjonowała grupa wsparcia dla osób doznających przemocy domowej; - realizowano programy profilaktyczne w zakresie wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową; - Poradnia udzielała wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego; - w ramach Regionalnego Centrum Kryzysowej można skorzystać z pomocy radcy prawnego, psychologa, terapeuty, terapeuty ds. uzależnień;

lp.	zadanie określone w programie	informacja o realizacji lub przyczyny braku realizacji
3.	Przeciwdziałanie i łagodzenie skutków przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - w placówce oświatowej pedagog przeprowadził prelekcję dla rodziców na temat zasad organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz możliwościach wsparcia; PCPR w Sławnie realizował dla osób stosujących przemoc domową programy korekcyjno-edukacyjne oraz programy psychologiczno-terapeutyczne; - osoby, które ukończyły ww. programy są monitorowane przez okres trzech lat od zakończenia udziału w programie; - kadra pracująca z osobami stosującymi przemoc domową podnosiła swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach.

Wszystkie wskazane powyżej działania są udokumentowane w karcie kontroli nr 2

3. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

„Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Sławieńskim na lata 2023-2027” uwzględnia realizację programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu edukację w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową. Powyższe działania prowadzone były przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie, placówki oświatowe oraz Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Sławnie.

W placówkach oświatowych prowadzono zajęcia edukacyjno-wychowawcze dotyczące radzenia sobie ze stresem, rozwijania kompetencji społecznych i kontrolowania emocji.

Organizowano spektakle profilaktyczne oraz warsztaty z zakresu zapobiegania przemocy i agresji rówieśniczej „Zgrana klasa”, „Wspieranie zdrowych relacji z rówieśnikami”, „Ja w społeczeństwie”, „Czy dokuczanie jest przemocą”, „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych narkotykach”, „Dialog”, „Czym jest cyberprzemoc i jak sobie z nią radzić?”. Zapraszano również na prelekcje specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy i prowadzono zajęcia psychoedukacyjne „Szkoła bez nałogów” i „Pułapki w sieci”. Dla rodziców zorganizowano spotkanie pod nazwą „Rodzina najlepszym psychologiem dla dziecka”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie prowadzi Centrum Terapeutyczne, w którym prowadzone są między innymi oddziaływania pedagogiczne na rodziców i dzieci. Wsparcie skierowane jest głównie rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju, zdrowia i zachowania, a także obejmuje rodziców biologicznych dzieci zagrożonych przemocą.

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sławnie prowadziła zajęcia psychoprofilaktyczne „Nie biorę – wygrywam”, na temat hejtu w Internecie, warsztaty rozwijające kompetencje emocjonalne uczniów „Akademia Mocy” oraz zajęcia warsztatowe rozwijające kompetencje wychowawcze rodziców „Szkoła dla rodziców i wychowawców”. Ponadto Poradnia świadczy pomoc psychologiczną dzieciom oraz ich rodzicom.

W okresie od 1 stycznia 2024 do 31 grudnia 2026 roku w ramach trwałości projektu „Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży” Centrum kontynuuje wsparcie w postaci: doradztwa specjalistycznego (dostęp do psychologa, radcy prawnego, terapeutów), zajęć wspierających rozwój kompetencji opiekuńczo-wychowawczych na bazie Szkoły dla rodziców, działań skierowanych do rodzin zastępczych takich jak warsztaty integracyjne, szkolenia zwiększające kompetencje opiekuńczo-wychowawcze i inne.

W powiecie sławieńskim prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne. Można skorzystać z pomocy radcy prawnego, psychologa, terapeuty, terapeuty ds. uzależnień. W 2024 roku Regionalne Centrum Kryzysowe w Sławnie udzieliło wsparcia 243 osobom, w 2025 roku 342 osobom.

Wszystkie wskazane powyżej działania są udokumentowane w karcie kontroli nr 3

4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia lub w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych powiatu należy:

- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Powiat sławieński w ramach realizacji zadania podpisał z powiatem suwalskim porozumienie nr 3/2026 z dnia 16.03.2026 r. w sprawie obsługi mieszkańców powiatu sławieńskiego w zakresie udzielania specjalistycznych usług osobom, które znalazły się w sytuacji kryzysowej z uwagi na przemoc domową. Pomoc ta świadczona będzie przez Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Suwałkach.

Ponadto pomoc specjalistyczną dla mieszkańców powiatu sławieńskiego świadczy Regionalne Centrum Kryzysowe w Sławnie, które przygotowane jest również do zapewnienia interwencyjnego schronienia dla osób doznających przemocy domowej. *Wszystkie wskazane powyżej działania są udokumentowane w karcie kontroli nr 4*

5. Opracowywanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Kwestie dotyczące realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych reguluje rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz zalecenia Wojewody Zachodniopomorskiego z 18 września 2024 roku.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową są prowadzone przez osoby:

- posiadające wykształcenie wyższe na kierunku: praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
- posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku: psychologia, praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
- innym, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki lub resocjalizacji, lub
- będące terapeutami lub psychoterapeutami;
- posiadające zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc domową,
- posiadające udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Kontrolowana dokumentacja zawierała kopie dyplomów potwierdzające wykształcenie osoby realizującej oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne, zaświadczenia potwierdzające ukończenie wymaganej ustawowo liczby godzin szkoleń oraz zaświadczenia potwierdzające co najmniej 3-letni staż pracy realizatora programu korekcyjno-edukacyjnego w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Informacje ogólne o programie.

lp.	zagadnienie	informacja
1.	podmiot realizujący program	zadanie na podstawie umowy zlecenia realizowała osoba spełniająca wymogi kwalifikacyjne określone w przepisach.

lp.	zagadnienie	informacja			
2.	środki finansowe na realizację zadania	rok 2025	przekazane 6300,00 zł	wykorzystane 6300,00 zł	zwrot 0 zł
3.	miejsce realizacji programów	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie ul. Sempołowskiej 2A, 76-100 Sławno			
4.	okres realizacji programu	22.05.2025 r. – 05.08.2025 r.			

Na jednego uczestnika wydatkowano kwotę nieprzekraczającą kwoty określonej w kalkulacji zawartej w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Nabór uczestników programu w 2025 r. oraz jego przebieg.

lp.	sposób naboru	liczba uczestników		uwagi
		zgłoszonych	zakwalifikowanych	
		2025	2025	
1.	ogółem, z tego:	19	11	
2.	skierowanie przez sąd	1	1	
3.	samodzielne zgłoszenie	2	2	
4.	skierowanie przez ZI	16	8	
5.	skierowanie przez Policję	0	0	
6.	skierowanie przez kuratora	0	0	
7.	Inny sposób	0	0	

Informacja o uczestnikach programu.

lp.	kategoria	płeć	liczba	uwagi
			2025	
1.	przystąpili/ukończyli program	ogółem	10/7	
2.	płeć	kobiety		
		mężczyźni	10/7	
3.	odbywają karę pozbawienia wolności w zakładach karnych	kobiety	0	
		mężczyźni	0	
4.	sąd zawiesił warunkowo wykonanie kary zobowiązując do udziału w programie k-e	kobiety	0	
		mężczyźni	1	
5.	uczestniczą w terapii leczenia uzależnień	kobiety	0	
		mężczyźni	0	
6.	orzeczenie eksmisji z lokalu	kobiety	0	
		mężczyźni	0	
7.	orzeczenie nakazu wykonywania prac społecznie użytecznych	kobiety	0	
		mężczyźni	0	

Ustaień dotyczących realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dokonano na podstawie analizy dokumentacji pod względem formalnym 8 uczestników programu oraz pod względem merytorycznym dokumentacji 8 uczestników programu.

Realizacja zaleceń Wojewody do realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych z 18 września 2024 roku.

lp.	zalecenie	informacja o realizacji	
1.	osoby realizujące program posiadają zgodnie w przepisami/zaleceniami kwalifikacje	realizator posiada wymagane kwalifikacje	
2.	formy pracy	spotkania grupowe	ćwiczenia
praca indywidualna		odbyło się indywidualne spotkanie z uczestnikami Programu – 1h	
łączny czas programu nie mniej niż 60 godzin		zrealizowane 60 godzin	
przerwy pomiędzy spotkaniami nie dłuższe niż tydzień		tak	
grupy liczą maksymalnie 15 uczestników		tak	
3.	reguły uczestnictwa	jest dokument, w którym uczestnik zobowiązał się do systematycznej obecności, bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach, powstrzymania od zachowań przemocowych w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi oraz natychmiastowego zgłaszania takich faktów osobom prowadzącym w celu omówienia i podjęcia	tak, kontrakt Nie było w nim zapisów określonych w zaleceniach do realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych . W trakcie kontroli uchybienie to zostało usunięte.

lp.	zalecenie	informacja o realizacji
		<p>działań zapobiegającym dalszym tego typu zachowaniom, powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych</p>
		osoba uzależniona została w pierwszej kolejności skierowana na psychoterapię uzależnień
4.	zakres oddziaływań	<p>ramowy program sporządzony przez realizatora, który skonstruowany jest tak, aby było możliwe osiągnięcie następujących celów:</p> <p>zmianę przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej</p> <p>powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy</p> <p>rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia,</p>
		tak
		tak
		tak
		tak

lp.	zalecenie	informacja o realizacji
		w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych
		zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy
		wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania
		poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej
		kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez użycia przemocy domowej

lp.	zalecenie		informacja o realizacji
		uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy	tak
		uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych	tak
5.	monitorowanie	w trakcie trwania programu realizator utrzymuje kontakt z osobami, wobec których uczestnicy stosowali przemoc	tak, w formie telefonicznej
		jest stworzony system monitorowania zachowania uczestników w trakcie trwania programu	tak wysyłano pisma do Policji i ośrodków pomocy społecznej z prośbą o informacje na temat uczestników programów, ponadto pracownik PCPR utrzymuje kontakt telefoniczny z uczestnikami programu
		jest stworzony system monitorowania zachowania uczestników do 3 lat po ukończeniu programu	tak

lp.	zalecenie	informacja o realizacji
	monitorowanie rozpoczęte było przed upływem 3 miesięcy od zakończenia udziału w programie	tak
6.	ocena realizatora zadania zostały opracowane wskaźniki, które pozwolą na ocenę wykonania zadania ze szczególnym uwzględnieniem celów określonych w zakresie oddziaływań	tak
7.	dokumentowanie działań wszystkie działania ze szczególnym uwzględnieniem osiągniętych efektów są dokumentowane	tak
	obecność uczestników na spotkaniach potwierdzana jest listami obecności	tak
8.	warunki ukończenia programu uczestnik brał udział w minimum 70% spotkań zostały osiągnięte cele określone w zakresie oddziaływań	tak

W kontrolowanym okresie w powiecie sławieńskim zrealizowano jedną edycję programu w 2025 roku. Program został zrealizowany w wymiarze 60 godzin. Działania były dokumentowane. Monitorowanie zachowania uczestników i ich funkcjonowania

w środowisku rozpoczęto przed upływem 3 miesięcy. Spotkania prowadzone były w formie spotkań grupowych w odstępach tygodniowych. Zgodnie z zaleceniami Wojewody Zachodniopomorskiego z 18 września 2024 roku realizacja ww. programu powinna być prowadzona w formie spotkań indywidualnych lub grupowych. Zalecenia zostały zrealizowane.

Wszystkie wskazane powyżej działania są udokumentowane w kartach kontroli nr 5-5.2

6. Opracowywanie i realizacja programu oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Kwestie dotyczące realizacji programów psychologiczno-terapeutycznych reguluje rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy, Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz zalecenia Wojewody Zachodniopomorskiego z 18 września 2024 roku.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową są prowadzone przez osoby:

- posiadające wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika lub resocjalizacja, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, lub
- posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia lub pedagogika lub na, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, kierunku resocjalizacja, lub
- będące terapeutami lub psychoterapeutami;
- posiadające udokumentowany, co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową mogą również prowadzić osoby posiadające udokumentowane prowadzenie co najmniej pięciu edycji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Kontrolowana dokumentacja zawierała kopie dyplomów potwierdzające wykształcenie osoby realizującej program oraz zaświadczenia potwierdzające co najmniej 3-letni staż pracy realizatora programu w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Informacje ogólne o programie.

lp.	zagadnienie	informacja			
1.	podmiot realizujący program	zadanie na podstawie umowy zlecenia realizowała osoba spełniająca wymogi kwalifikacyjne określone w przepisach.			
2.	środki finansowe na realizację zadania	rok	przekazane	wykorzystane	zwrot
		2025	7200,00 zł	6300,00 zł	900,00 zł
3.	miejsce realizacji programów	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie ul. Sempołowskiej 2A 27, 76-100 Sławno			
4.	okres realizacji programu	16.10.2025 r. – 09.12.2025 r.			

Na jednego uczestnika wydatkowano kwotę nieprzekraczającą kwoty określonej w kalkulacji zawartej w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na rok 2023.

Nabór uczestników programu w 2025 roku oraz jego przebieg.

lp.	sposób naboru	liczba uczestników		uwagi
		zgłoszonych	zakwalifikowanych	

		2025	2025
1.	ogółem, z tego:	9	7
2.	skierowanie przez sąd	0	0
3.	samodzielne zgłoszenie	7	7
4.	skierowanie przez ZI	2	0
5.	skierowanie przez Policję	0	0
6.	skierowanie przez kuratora	0	0
7.	Inny sposób (powiadomieni przez PCPR)	0	0

Informacja o uczestnikach programu.

lp.	kategoria	płeć	liczba	uwagi
			2025	
1.	przystąpili/ukończyli program	ogółem	7/4	
2.	płeć	kobiety	0	
		mężczyźni	7	
3.	odbywają karę pozbawienia wolności w zakładach karnych	kobiety	0	
		mężczyźni	0	
4.	sąd zawiesił warunkowo wykonanie kary zobowiązując do udziału w programie k- e	kobiety	0	
		mężczyźni	0	
5.		kobiety	0	

lp.	kategoria	płeć	liczba	uwagi
			2025	
	uczestniczą w terapii leczenia uzależnień	mężczyźni	0	
6.	orzeczenie eksmisji z lokalu	kobiety	0	
		mężczyźni	0	
7.	orzeczenie nakazu wykonywania prac społecznie użytecznych	kobiety	0	
		mężczyźni	0	

Ustaleń dotyczących realizacji programu psychologiczno-terapeutycznego dokonano na podstawie analizy dokumentacji pod względem formalnym 4 uczestników programu, a pod względem merytorycznym również 4 uczestników programu.

Realizacja zaleceń Wojewody do realizacji programów psychologiczno-terapeutycznych z 18 września 2024 roku.

lp.	zalecenie	informacja o realizacji	
1.	osoby realizujące program posiadają zgodnie w przepisami/zaleceniami kwalifikacje	realizator posiada wymagane kwalifikacje.	
2.	formy pracy	spotkania grupowe	ćwiczenia
		praca indywidualna	odbyło się indywidualne spotkanie z uczestnikami Programu - 1h
		łącznie czas programu 60 godzin	zrealizowane 60 godzin
		przerwy pomiędzy spotkaniami nie dłuższe niż tydzień	tak
		grupy liczą maksymalnie 15 uczestników	tak

lp.	zalecenie		informacja o realizacji
3.	reguły uczestnictwa	<p>jest dokument, w którym uczestnik zobowiązał się do systematycznej obecności na zajęciach, bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach, powstrzymania od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi oraz natychmiastowego zgłaszania takich faktów osobom prowadzącym w celu omówienia i podjęcia działań zapobiegającym dalszym tego typu zachowaniom, powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych</p>	tak, kontrakt
		osoba uzależniona została w pierwszej kolejności skierowana na psychoterapię uzależnień	nie było takich osób

lp.	zalecenie		informacja o realizacji
4.	zakres oddziaływań	ramowy program sporządzony przez realizatora, który skonstruowany jest tak, aby było możliwe osiągnięcie następujących standardów:	tak
wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań		tak	
zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych		tak	
nabywanie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy		tak	
nabywanie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym		tak	

lp.	zalecenie	informacja o realizacji
		radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością
		poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych
		nabywanie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy
		rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich
		pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałanie
		diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu

lp.	zalecenie	informacja o realizacji
	wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych	tak
5.	monitorowanie	<p>w trakcie trwania programu realizator utrzymuje kontakt z osobami, wobec których uczestnicy stosowali przemoc</p> <p>brakowało dokumentacji potwierdzającej kontakt z osobami, wobec których uczestnicy stosowali przemoc</p>
	jest stworzony system monitorowania zachowania uczestników w trakcie trwania programu	tak
	jest stworzony system monitorowania zachowania uczestników do 3 lat po ukończeniu programu	tak
	monitorowanie rozpoczęte było przed upływem 3 miesięcy od zakończenia udziału w programie	tak
6.	ocena realizatora zadania	Tak
	zostały opracowane wskaźniki, które pozwolą na ocenę wykonania zadania ze szczególnym uwzględnieniem celów	

lp.	zalecenie		informacja o realizacji
		określonych w zakresie oddziaływań	
7.	dokumentowane działania	wszystkie działania ze szczególnym uwzględnieniem osiągniętych efektów są dokumentowane	tak
		obecność uczestników na spotkaniach potwierdzana jest listami obecności	tak
8.	warunki ukończenia programu	uczestnik brał udział w minimum 70% spotkań	tak
		zostały osiągnięte cele określone w zakresie oddziaływań	tak

W kontrolowanym okresie powiat sławieński zrealizował jedną edycję programu psychologiczno-terapeutycznego. Odbyła się ona w okresie od 16 października do 9 grudnia 2025 r. Program został zrealizowany w wymiarze 60 godzin. Działania były dokumentowane. Monitorowanie zachowania uczestników i ich funkcjonowania w środowisku rozpoczęto przed upływem 3 miesięcy. Spotkania prowadzone były w formie spotkań grupowych w odstępach tygodniowych. Zgodnie z zaleceniami z 18 września 2024 roku realizacja ww. programu powinna być prowadzona w formie spotkań indywidualnych lub grupowych. Zalecenia zostały zrealizowane.

Osoby, które uczestniczyły w programie psychologiczno-pedagogicznym ukończyły wcześniej program korekcyjno-edukacyjny. Realizator utrzymywał w trakcie jego trwania kontakt z osobami, wobec których uczestnicy stosowali przemoc.

Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie pouczono o zaleceniu dotyczącym konieczności utrzymywania przez realizatora programu psychologiczno-

terapeutycznego w trakcie jego trwania kontaktu z osobami, wobec których uczestnicy stosowali przemoc.

Wszystkie wskazane powyżej działania są udokumentowane w kartach kontroli nr 6-6.2

7. Wykonanie przez powiat obowiązku wydawania zaświadczeń oraz danych dotyczących terminów realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.

W okresie objętym kontrolą powiat sławieński otrzymał łącznie 19 skierowań od zespołów interdyscyplinarnych z gmin: Miasto Sławno, Gmina Sławno, Postomino, Malechowo, Miasto Darłowo, Gmina Darłowo, Gmina Sianów zgłaszających uczestników do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym oraz psychologiczno-terapeutycznym. W tym samym okresie powiat sławieński zgodnie z przepisami rozesłał informacje o terminie planowanego rozpoczęcia programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych do zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu.

W kontrolowanym okresie 7 osób ukończyło programy korekcyjno-edukacyjne oraz 4 osoby ukończyły program psychologiczno-terapeutyczny.

Wszystkie wskazane powyżej działania są udokumentowane w kartach kontroli nr 7

8. Realizacja zadań wynikających z Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

lp.	Zadanie	informacja o realizacji, w tym uzyskane efekty
1.	Diagnoza zjawiska przemocy na terenie powiatu	Zawarta w „Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Sławieńskim na lata 2023-2027”. Oparta jest na źródłach zastanych

lp.	Zadanie	informacja o realizacji, w tym uzyskane efekty
2.	Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych dot. przemocy domowej	Powiat sławieński wziął udział w ogólnopolskiej kampanii „Dzieciństwo bez przemocy” i „Przeciwdziałanie przemocy domowej – Stop przemocy”
3.	Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich	Skierowano pisma do kościołów z prośbą o rozpropagowanie ulotek na temat zjawiska przemocy domowej oraz działalności Regionalnego Centrum Kryzysowego w Sławnie
4.	Współpraca między organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe	Powiat współpracuje z fundacją „Tęcza serc” przy realizacji projektu „Regionalna sieć diagnostyczno-terapeutyczna”

lp.	Zadanie	informacja o realizacji, w tym uzyskane efekty
5.	Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową	Programy służące działaniom profilaktycznym realizowane są przez Poradnię, która prowadzi cykl zajęć warsztatowych „Szkoła dla rodziców i wychowawców”.
6.	Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej	Program jest opracowany i realizowany
7.	Upowszechnienie baz danych przez podmioty, o których mowa w pkt 2.14., w podległych im pionach organizacyjnych	Na stronie internetowej PCPR w Sławnie umieszczono bazę danych lokalnych instytucji pomocowych
8.	Rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej (punkty konsultacyjne, ośrodki wsparcia, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, ośrodków interwencji kryzysowej, innych placówek	W powiecie sławieńskim funkcjonuje Regionalne Centrum Kryzysowe w Sławnie świadczące specjalistyczną pomoc osobom doznającym przemocy oraz Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem w Sławnie

lp.	Zadanie	informacja o realizacji, w tym uzyskane efekty
	świadczących specjalistyczną pomoc)	
9.	Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej	Współpracowano z organizacjami pozarządowymi, ośrodkami pomocy społecznej, KPP, jednostkami oświatowymi
10.	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	Informacje umieszczono w informatorze dla ofiar i osób stosujących przemoc domową jak również na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie
11.	Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych zajęć edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową	Działania edukacyjne prowadziła Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sławnie oraz Regionalne Centrum Kryzysowe w Sławnie
12.	Realizowanie przez instytucje publiczne, zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie	W powiecie sławieńskim dostępne jest poradnictwo psychologiczne, socjalne, prawne, pedagogiczna

lp.	Zadanie	informacja o realizacji, w tym uzyskane efekty
	<p>poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych</p>	
13.	<p>Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej</p>	<p>Programy realizuje Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sławnie, a także Centrum Terapeutyczne w Sławnie (działania projektowe: tworzenie i wspieranie grup samopomocowych, grup wsparcia i innych grup nieformalnych zrzeszających rodziny zastępcze i/lub rodziny adopcyjne, stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej w regionie, ułatwienie dostępu do bezpłatnych, wysokiej jakości usług specjalistycznych dotyczących diagnozy i terapii dzieci i młodzieży dotkniętych FAS/FASD i innymi deficytami rozwojowymi)</p>
14.	<p>Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej, pomocy świadczonej przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej</p>	<p>Zadanie opisane w punkcie nr 4 protokołu</p>

lp.	Zadanie	informacja o realizacji, w tym uzyskane efekty
15.	Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej świadczonej przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	Zadanie opisane w punkcie 4 protokołu
16.	Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania dla osób doznających przemocy domowej	Rozpowszechniano informacje o bezpłatnych ogólnopolskich i lokalnych numerach pomocowych (m.in. telefon PCPR oraz Regionalnego Centrum Kryzysowego w Sławnie w godzinach 8.00-20.00)
17.	Czy na terenie powiatu, znajduje się przyjazny pokój przesłuchań? Jeśli tak, to gdzie?	Przyjazny pokój przesłuchań znajduje się w Sądzie Rejonowym w Sławnie
18.	Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	W przypadku konieczności zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a – dzieci umieszczane są m.in. w placówce opiekuńczo-wychowawczej
19.	Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej	Monitorowanie skuteczności działań pomocowych odbywa się w oparciu o sprawozdawczość z realizacji RPPPD oraz podczas diagnozowania zjawiska przemocy
20.	Ewidencjonowanie instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania	Informacje umieszczono na stronie PCPR w Sławnie. Przesłano zaktualizowane informatory do instytucji

lp.	Zadanie	informacja o realizacji, w tym uzyskane efekty
	<p>adresowane do osób stosujących przemoc domową.</p> <p>Przesyłanie każdego roku zaktualizowanych informatorów, właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowym/miejskim Policji, Żandarmerii Wojskowej oraz gminom wchodzącym w obręb powiatu – do 30 stycznia i do 31 lipca</p>	
21.	<p>Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, zapewnienie dostępu do programów przez całoroczną dostępność miejsc, badanie skuteczności programów poprzez monitorowanie udziału tych osób w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych przez okres 3 lat po ukończeniu programu</p>	<p>W roku 2025 opracowano i realizowano program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Nabór był prowadzony w sposób ciągły. Prowadzony jest monitoring uczestników programu</p>
22.	<p>Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, zapewnienie dostępu do</p>	<p>W 2025 r. opracowano i realizowano program psychologiczno-terapeutyczny. Nabór był prowadzony w sposób ciągły. Prowadzony jest monitoring uczestników programu</p>

lp.	Zadanie	informacja o realizacji, w tym uzyskane efekty
	programów przez całoroczną dostępność miejsc, monitorowanie udziału tych osób w programach psychologiczno-terapeutycznych	
23.	Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych kierowanych do osób stosujących przemoc domową przez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu	Skuteczność programu realizowanego w 2025 roku jest badana podczas monitoringu osób, które ukończyły program.
24.	Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny	PCPR opracował „Program edukacyjno-wspierający dla osób stosujących przemoc domową”, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową. Do programu nikt się nie zgłosił
25.	Opracowanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	W latach 2025 i 2026 opracowano diagnozę potrzeb szkoleniowych
26.	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy	W 2025 roku dwukrotnie w PCPR zorganizowano superwizję koleżeńską. Ponadto specjalista Regionalnego

lp.	Zadanie	informacja o realizacji, w tym uzyskane efekty
	domowej i osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia	Centrum Kryzysowego w Sławnie wzięło udział w superwizji

Wszystkie wskazane powyżej działania są udokumentowane w kartach kontroli nr 8

9. Realizacja zaleceń pokontrolnych wydanych pismem z dnia 8.03.2024 r.

W dniach 9-10.10.2023 r. pracownicy Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadzili w Starostwie Powiatowym w Sławnie kontrolę kompleksową, w wyniku której wydano zalecenia pokontrolne.

Lp.	Zalecenia	Uwagi o realizacji
1.	Zapewnić osobom doznającym przemocy domowej miejsca w ośrodkach wsparcia i w ośrodkach interwencji kryzysowej w myśl art. 6 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	Powiat sławieński w ramach realizacji zadania podpisał z powiatem suwalskim porozumienie na 3/2026 z dnia 16.03.2026 r. w sprawie obsługi mieszkańców powiatu sławieńskiego w zakresie udzielania specjalistycznych usług osobom, które znalazły się w sytuacji kryzysowej z uwagi na przemoc domową. Ponadto pomoc specjalistyczną dla mieszkańców powiatu sławieńskiego świadczy Regionalne Centrum Kryzysowe w Sławnie.

Ustalono, że zalecenia pokontrolne zostały zrealizowane.

Wszystkie wskazane powyżej działania są udokumentowane w kartach kontroli nr 9

Podsumowanie ustaleń kontroli.

Stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości	Nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości
Skutki stwierdzonych Uchybień/nieprawidłowości	Nie dotyczy
Przyczyny stwierdzonych Uchybień/nieprawidłowości	Nie dotyczy
Uprawnienia przedstawiciela kontrolowanej jednostki	1) przed podpisaniem protokołu kontroli kontrolowany może zgłosić umotywowane zastrzeżenia na piśmie, co do jego treści w ciągu 7 dni od dnia otrzymania do podpisu 2) prawo odmowy podpisania protokołu powinno być poprzedzone złożeniem pisemnych przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkody do wszczęcia postępowania pokontrolnego
Ocena jednostki kontrolowanej	Działalność powiatu sławieńskiego w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie
Data sporządzenia protokołu	22 kwietnia 2026 roku
Protokół otrzymują	- Starostwo Powiatowe w Sławnie – egz. nr 1 - Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki – egz. nr 2

Działalność Powiatu Sławieńskiego w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie.*

Sławno, dnia 15.05.2026 r.

zespół kontrolujący:
Zespół inspektorów:
Dorota Kowalska
Główny specjalista

* Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Aneta Łątka

Starszy inspektor wojewódzki

Protokół otrzymałem dnia 8.05.2026 r.

pieczętka i podpis kierownika

jednostki kontrolowanej

Starosta

Wojciech Wiśniowski